

**Уртанчылар төркемендә сәламәтлек саклау технологияләрен
кулланып сөйләм телен үстерү буенча “ Урманга сәяхәт “ темасына
бердәм белем бирү эшчәнлеге**

Белем бирү өлкәләре:

- Физик тәрбия
- Танып белү
- Социаль-коммуникатив үсеш
- Сөйләм телен үстерү

Сафиуллина Ләйсән Файзрахмановна.

**Казан шәһәренең 291 нче номерлы балалар бакчасының
1 кв.категорияле тәрбиячесе.**

Максат: балаларның кыргый хайваннар турында белемнәрен киңәйтү, ныгыту; аларны танырга, өйрәтү.

Тәрбия бурычы: балаларда табигатькә, тереклек ияләренә карата сак караш, шәфкатьлелек, миһербанлык хисләре тәрбияләү.

Үстерү бурычы: балаларның игътибарын, кабул итүләрен, хәтерен, күзәтүчәнлекләрен, хәрәкәт координациясен, кул чукларының хәрәкәтчәнлеген һәм сөйләмнәрен үстерү.

Белем бирү бурычлары: кыргый хайваннар турында белемнәрен арттыру, тулы җөмләләр белән җавап бирергә өйрәтү.

Белем бирү өлкәләре: аралашу, социальләштерү, танып белү, сәламәтлек, ижади эш.

Методик алымнар һәм чаралар: сөенеч мизгеле, сорауларга җавап, әңгәмә, техник чаралар куллану, хәрәкәтле уен, эш алымнарын күрсәтү, мактау.

Алдан эшлэнгән эш: балалар белән кыргый хайваннар (аю, бүре, керпе, куян, төлке) турында әңгәмә оештыру, рәсемнәрен карау, ял минуты эшчәнлеккә презентация әзерләү.

Жиһазлау: аю өнө, куян, агачлар, сюөтлү картинкалар, киселгән пазлылар.корзинка белән яшелчәләр.

Дәрес барышы:

-Балалар, карагыз әле безгә бүгөн күпмә кунак килгән, әйдәгезт алар белән исәнләшик.

- Исәнмесез

Кулларга без тотындык

Бер-беребезгә елмайдык,

Жылы китте кулларга

Рәхәт булды дусларга.

--Балалар мин бүгөн иртән эшкә килгәч, ишек төбөндә бер хат таптым. Анда 9 төркөм балаларына дип язылган иде. Мин аны сез килгәч бергәләп укырбыз дигән идем , тик мин ул хатны кая куйганымны оныттым. Табырга ярдәм итмәссез микән. Ул хат турыпочмаклык формасында, зәңгәр төстә иде. Күрмисезме? (Эзлиләр, табалар)

--Жыеныгыз тизрәк

Күңелле сәяхәткә

Сезне көтә урман

Тылсымлы да рәхәт тә.

--Крагыз әле балалар урман безне үзенә кунакка чакырган бит, барабызмы балалар?

--Әйе.

--Ләкин нәрсә белән барырбыз икән без урманга, әйтеп карагыз әле.

--Машина, самолет, жәяү һ.б.

--Ә без әйдәгез поезд белән барабыз. Нәрсә буенча йөри икән ул безнең?

--Рейслар буенча.

--әйе бик дәрәс, рейслар буенча. Тик карагыз әле безнең поездның рейсларына нидер булган. Нишләгән икән алар.

--Ватылган

--Безгә аларны нишләтергә кирәк?

--Төзәтергә.

--килегез эле монда, менә рейлсларга ошаган тасмалар ята, алып карыйк эле берәрсе туры килми микән. (һәрберсе куеп карый рейлсларны төзәтәләр)

--Менә балалар поездның ойлсларын төзәттек, әйдәгез инде юлга кузгалыйк.(поезд йөргән хәрәкәтләр ясап, тавыш чыгарып китәләр). Менә урманга да килеп життек. Монда ничек рәхәт, саф һава. Әйдәгез тирән итеп сулыш алайк эле, саф һава сулуйбыз. Балалар әйтегез эле, урманда безнең нинди хайваннар яши икән? (балалар жаваплары)

--Карагыз эле монда ниндидер кар өеме бар. Нәрсә яши икән анда?

--Аю. Ул эле йоклый.

--әйдәгез өн яныннан ераккарак китик. Аю эле йокысыннан уянмаган шуңа тавышланырга ярамый. Утырышык эле. Балалар менә без аюны әкрән йөри дибез. Тик ул бик житез һәм хәрәкәтчән икән. Ул тиз йөгәрә, сикереп агачка да менә, йөзә дә белә. Чөнки аның арткы аяклары алгы аякларына караганда озынрак икән. Урманда ул әкрән йөрергә тырыша, аякларынберәз эчкә каратып атлый һәм аны шулай атлаганга “косолапый” дип исем кушканнар икән. Әйдәгез аю кебек йөрөп карыйбызмы.

Лап-лап, лап-лап

Аю килә атлап

Бөтен төше тузган

Аюга ни булган.

Берни дә булмаган

Куян туп уйнаган

Молодцы сәяхәтебезне дәвам итик. Балалар карагыз эле еракка бүрелә күрмисезме

--юк.

-- Ә безнең янда бармы сон алар. Күзләр белән уңга, сулга карыйк эле бәлкем анда бардыр. Күрдегезме?

--Юк.

-- Әйе алар юк. Алар безнең еркыч хайваннар. Көндөз алар куаклар арасында качып утыралар, ә төнлө ауга чыгалар икән. Әйтегез әле кемнәрне аулый икән алар?

--Куяннарны.

--Әйе бик дөрөс. Хәзер әйдәгез юлыбызны дәвам итик. Ой балалар салкын жыл исеп китте. Сөз дә тойдыгызмы? Әйтегез әле жыл иссә агачлар нишли безнең?

--Селкенәләр.

--Каты жыл иссә, әкрөн жыл иссә ничек селкенә сон алар? (хәрәкәтләр белән күрсәтәбез)

--Ой балалар карагыз әле агач төбөндә кемдер утыра, карыйк әле кем икән? Кем бу?

--Куян.

--Куян нинди төстә?

--Куян ак төстә.

--Ни өчен ак төстә икән ул? (балаларның жаваплары). Әйе дошманнардан сакланыр өчен. Ул хәтта йоклаганда да күзен ачып йоклый икән. Балалар карагыз әле ул нигәдер калтырый, нигә калтырый икән ул, тунды микән? Әйдәгез утырыйк әле балалар. Беләсезме балалар куян ни өчен калтырый икән - аның йөрөгә бик кечкенә икән. Ә нәрсәләр ашый икән ул?

--Кишер, кәбестә.

--Менә аларга хәзер ашарга табуы бик кыен, әйдәгезәле куянны сыйлыйк.

--Мә куян аша кишер. (берничә бала кабатлай)

--менә без аны ашаттык хәзер әйдәгез уйнап та алайык инде.

Ак куянкай утырган

Колакларын селкетә

Менә шулай менә шулай

Колакларын селкетә.

Аңа тик тору кыен

Жылыта ул тәпиен
Менә шулай, менә шулай
Жылыта ул тәпиен
Куян тик торса туна
Сикергәли ул шуңа
Менә шулай, менә шулай
Сикергәли ул шуңа

--Менә куяныбыз белән уйнап та алдык, ә хәзер сабуллашып юлыбызны дәвам итик. Балалар кич тә житеп килә икән, кайтыр вакыт та житкән. Поездга утырыйк та группабызга кайтыйк. (тезелешеп кайталар) Менә кайтып та життек. Ошадымы сезгә сәяхәт?

--Әйе.

-- Кемнәрне күрдөк без урманда? (балалар жавабы) Ә кемне күрмәдөк икән без ?

--керпене

--Әйе бик дерес. Ни өчен очрамады ул безнең каршыга?

--Керпе кыш көне йоклый, йокысыннан уянмаган.

--Әйе ул әле йоклый. Аның йоны нинди балалар?

--Энәле.

--Әйе ул энәле.Әйдәгез утырышык әле. Керпе куркыныч килгәнне күрсә үзенең энәләрен кабарта икән. Үзенә бер төрле тавыш чыгара (фыркает). Әгәр дә инде алай да булдыра алмаса шарчыкка әйләнә энәләрен кабарта икән(бармаклар бн шар ясыйбыз, энә кабартып күрсәтәбез) дәресебез тәмам күргә хайваннарнын рәсемнәрен пазлыда жыябыз.